

सत्त्वं ज्ञानं तमोऽज्ञानं रागद्वेषौ रजः स्मृतं ।

एतद्व्याप्तिमदेतेषां सर्व्वभूताश्रितं वपुः ॥ २६ ॥

तत्र यत् प्रीतिसंयुक्तं किञ्चिदात्मनि लक्षयेत् ।

प्रशान्तमिव शुद्धाभं सत्त्वं तदुपधारयेत् ॥ २७ ॥

यत् तु दुःखसमायुक्तमप्रीतिकरमात्मनः ।

तद्रजोप्रतिघं विद्यात् सततं हारि देहिनां ॥ २८ ॥

यत् तु स्यान्मोहसंयुक्तमव्यक्तं विषयात्मकं ।

अप्रतर्क्यमविज्ञेयं तमस्तदुपधारयेत् ॥ २९ ॥

त्रयाणामपि चैतेषां गुणानां यः फलोदयः ।

अग्नौ मध्यो जघन्यश्च तं प्रवक्ष्याम्यशेषतः ॥ ३० ॥

वेदाभ्यासस्तपो ज्ञानं शौचमिन्द्रियनिग्रहः ।

धर्मक्रियात्मचिन्ता च सात्त्विकं गुणलक्षणं ॥ ३१ ॥

आरम्भरुचिताधिर्य्यं असत्कार्य्यपरिग्रहः ।

विषयोपसेवा चाजस्रं राजसं गुणलक्षणं ॥ ३२ ॥

लोभः स्वप्नोऽधृतिः क्रौर्य्यं नास्तिक्यं भिन्नवृत्तिता ।

याचिष्णुता प्रमादश्च तामसं गुणलक्षणं ॥ ३३ ॥

त्रयाणामपि चैतेषां गुणानां त्रिषु तिष्ठतां ।

इदं सामासिकं ज्ञेयं क्रमशो गुणलक्षणं ॥ ३४ ॥